

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-3212/23-S
Sp. zn. ČŠIS-S-575/23-S

Název	Základní škola, Mnichovo Hradiště, Švermova 380
Sídlo	Jana Švermy 380, 295 01 Mnichovo Hradiště
E-mail	zvs.mh@seznam.cz
IČO	70 835 730
Identifikátor	600 021 866
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Soňa Razáková
Zřizovatel	Středočeský kraj
Místo inspekční činnosti	Jana Švermy 380, Mnichovo Hradiště Obránců míru 1078, Mnichovo Hradiště Zámecká 744, Mnichovo Hradiště
Inspekční činnost na místě	28., 29. listopadu a 4. prosince 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve speciálně pedagogickém centru podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“). Zjišťování a hodnocení naplnění ŠVP a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a speciálně pedagogického centra. Zajišťuje vzdělávání v devíti třídách žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“) v oborech Základní škola (59 žáků) a Základní škola speciální (11 žáků). Počet žáků se od poslední inspekční činnosti v roce 2017 zásadně nezměnil. Školní družina (dále „ŠD“) poskytuje zájmové vzdělávání 30 účastníkům ve třech odděleních.

Speciálně pedagogické centrum (dále „SPC“ nebo „centrum“) poskytuje služby především klientům s narušenou komunikační schopností a mentálním handicapem.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od poslední inspekční činnosti došlo ke změně ve vedení školy, mírně se obměnil pedagogický tým. Ředitelka školy (dále „ředitelka“) se spolu s týmem snaží naplňovat koncepci rozvoje školy, která odpovídá jejímu zaměření na vzdělávání žáků se SVP. I nadále je realizována zapojením do projektových aktivit, socializací žáků a předcházením jejich negativnímu chování. Problémem je ale přetrvávající málo účinný kontrolní systém školy. Nedostatky byly zjištěny v práci centra, při přijímání žáků i při jejich vzdělávání. Koncepce rozvoje SPC nestanoví cíle směřující ke zkvalitňování poradenských služeb, funkčně není nastavena např. forma spolupráce s vnějšími partnery (školami školskými poradenskými zařízeními apod.).

Výuku ve škole zajišťuje celkem 16 učitelů s úvazky celkem 13,84 z toho nekvalifikovaní 3,94, což je 28,5 %. V ŠD pracují tři vychovatelé s úvazky 2,19, z toho nekvalifikovaní 0,5, což je 22,8 %. Podporu žákům poskytuje šest asistentů pedagoga, kteří jsou pro svoji práci odborně kvalifikovaní. Noví vyučující mají stanoveny uvádějící učitele.

Tým pracovníků centra tvoří devět kvalifikovaných speciálních pedagogů, většina má velmi malé úvazky a věnuje se pouze logopedické intervenci. Psycholog je v centru pouze jedno dopoledne týdně, což ztěžuje dostupnost poradenské péče pro klienty.

Ředitelka vypracovala plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“), ve kterém specifikovala potřeby školy a jednotlivých pedagogů zaměřené na podporu samostudia a na výběr kurzů a seminářů pro pracovníky školy i SPC. DVPP pracovníků centra bylo úzce zaměřeno na poskytování logopedické intervence, u pracovníků průběžně nedochází ke zvyšování kompetencí v oblasti využívání validních diagnostických nástrojů.

Poradenské služby zajišťuje školní poradenské pracoviště (dále „ŠPP“). V současnosti je tvořeno výchovnou poradkyní, kterou je ředitelka školy, a školní metodičkou prevence, obě intenzivně spolupracují. Školní metodička prevence plánovitě uplatňuje vhodnou strategii prevence rizikového chování. Případné vznikající problémy ihned řeší ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy. Témata prevence jsou stabilní součástí učiva. Činnost ŠPP včetně poskytování podpůrných opatření žákům je vyhodnocována nesystematicky, spolupráce se školským poradenským zařízením probíhá na neformální bázi.

Prostoty školy je umístěné ve dvou samostatných budovách umožňují plnění vzdělávacích programů. V obou budovách (v ulici Jana Švermy a Obránců míru) jsou umístěny učebny a oddělení ŠD. V hlavní budově v ulici Jana Švermy je ještě ředitelství školy, SPC, sborovna a školní dílna. Nově vybudované školní hřiště s umělým povrchem slouží k výuce tělesné výchovy a ŠD.

V budově v ulici Obránců míru jsou umístěny ještě cvičná kuchyň s jídelnou, cvičná prádelna a školní pozemek. Škola nemá vlastní tělocvičnu. Tělesná výchova se vyučuje v budově školy v sále a v sokolovně.

Centrum poskytuje své služby primárně ve škole, kde jsou však prostory nevyhovující, k dispozici má pouze sdílenou kancelář se zástupkyní ředitelky školy, případně po skončení vyučování prostory tříd. Dále je posuzování SVP žáků realizováno v pronajatých vhodnějších prostorách ve Volnočasovém centru Mnichovo Hradiště, kde je klientům k dispozici také čekárna a prostorná světlá místnost vhodná i pro skupinové aktivity. Individuální logopedická intervence s klienty také pravidelně jednou týdně probíhá také obcích Jenišovice a Sovenice. Tato tři místa poskytování poradenských služeb nejsou zapsána v rejstříku škol a školských zařízení. Prostory SPC nejsou bezbariérové.

Vybavení centra nástroji pro diagnostiku intelektového výkonu klientů je již zastaralé, výsledky posuzování SVP klientů v této oblasti tak nejsou validní. Spisová dokumentace klientů je vedena v písemné i elektronické podobě, avšak nesystematicky, což ztěžuje přenos informací o klientech a sledování průběhu poradenských služeb včetně vyhodnocování podpůrných opatření a IVP.

Škola hospodaří se svými finančními zdroji v souladu s jejich přidělením, zaměřuje se ve spolupráci s městem na postupnou modernizaci materiálního vybavení ve škole, na dostatečné vybavení pomůckami, včetně digitálních. Finanční prostředky byly rovněž efektivně využity na další vzdělávání učitelů i ostatních pedagogických pracovníků, například na sdílení vzájemných zkušeností či pořádání zahraničních stáží. Škola aktivně vyhledává další možnosti zapojení do projektů, které přispívají ke zkvalitnění vzdělávání a materiálního vybavení.

Závěry prováděných revizí sportovního a tělocvičného náradí škola pravidelně vyhodnocuje a přijímá opatření k nápravě. Zabezpečení školy proti vstupu nepovolaných osob nebylo v době inspekční činnosti důsledné, v odpoledních hodinách byla škola otevřená bez dohledu zodpovědné osoby. Ředitelka bezodkladně přijala opatření a škola byla zabezpečena. Žáci jsou prokazatelně poučeni o pravidlech bezpečného chování.

Za poslední tři školní roky byl počet úrazů minimální a nedochází ke zvýšení jejich počtu.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Charakteristická byla pozitivní atmosféra vzdělávání. Všechny hospitované vyučovací hodiny v základní škole (dále „ZŠ“) byly připravené v souladu s příslušným ŠVP. Efektivita zvolených vzdělávacích strategií však byla rozdílná. Při výuce byla zaznamenána neformální a otevřená komunikace, žáci většinou přirozeně respektovali dohodnutá pravidla chování. Převažovalo střídání výkladu a problémového rozhovoru ve frontální formě se samostatnou prací. Zadané úkoly byly přiměřené možnostem žáků. Příležitostí ke zlepšení je v zařazování práce žáků s informacemi, diferenciací forem a metod podle individuálních možností žáků, efektivním využívání sebehodnocení a vrstevnického hodnocení žáků i ve zvýšení názornosti výuky zejména na druhém stupni. Práce asistentek pedagoga pozitivně podporovala vzdělávání žáků se SVP. Zhodnocení naplnění vzdělávacích cílů učitelem proběhlo ve většině hodin. Účelné sebehodnocení žáků podle daných kritérií bylo zaznamenáno jen v jedné čtvrtině výuky.

Do hospitované výuky na prvním stupni ZŠ (prvouka, přírodověda) se žáci aktivně zapojovali. Bez obav pokládali otázky a sdělovali své postřehy, případně návrhy řešení zadaných úkolů. Převládalo v ní činnostní učení. Názornost byla vysoká. Žáci byli vedeni k souvislému vyjadřování, pochopení souvislostí učiva s reálnými situacemi. Vhodně byly zařazeny relaxační chvíle. Účinně probíhala diferenciací učiva podle možností jednotlivců.

Ve výuce anglického jazyka na druhém stupni ZŠ pracovali žáci se zájmem. Vhodně byly využity pracovní listy a další pomůcky, které zvyšovaly efektivitu výuky. Nedostatkem však bylo, že žákům nebyl poskytován prostor k rozvíjení poslechu s porozuměním a cizojazyčné komunikaci. Vyučujícímu se nepodařilo navodit cizojazyčné prostředí, což se odrazilo v méně účinném rozvoji komunikačních dovedností žáků.

Polovina hospitované výuky matematiky na druhém stupni ZŠ byla zdařilá, dobře organizovaná, názorná, vycházela z aktuálních možností žáků, propojena byla s běžným životem. Žáci byli vhodně motivováni a aktivně se zapojovali do nabízených činností. V méně zdařilé výuce výrazně převažovala frontální výuka, opomíjena byla individuální a skupinová práce. Zaznamenány byly prostoje, jejichž důsledkem bylo nízké zapojení žáků do výuky. Prezentační technika umožňující efektivní zpětnou vazbu pro žáky, např. k ukázce správného řešení úkolu, byla opominuta.

Důsledkem nedostatků v organizaci výuky fyziky na druhém stupni ZŠ bylo nižší zapojení žáků. Příležitost seznámit se s nástroji na měření délky nebyla využita k jejich účinnější aktivizaci. Ke zvýšení názornosti výuky chyběly prostředky, které má škola k dispozici, zejména prezentační technika a transparent převodů délek.

Pracovní výchova ZŠ byla dobře připravena a motivačně zaměřena. Narušovaly ji však projevy žáka s vyšším stupněm mentálního postižení. Přesto se vyučující podařilo zejména individuální instruktáží u žáků zdařile rozvíjet zručnost při stříhání a lepení. Jejich výrobky byly pěkné.

Tělesná výchova na prvním stupni základní školy speciální (dále „ZŠS“) byla zdařilá, zaměřena byla na kondiční, kompenzační a relaxační cvičení. Pedagogové hovořili s žákem laskavě a respektovali jeho individualitu i momentální naladění. Žák projevoval pozitivní city.

Výuka humanitních předmětů, informatiky a matematiky v ZŠS byla charakteristická aplikací činnostních metod učení. Vyučujícím se dařilo žáky účinně motivovat, vhodně byly využity také mezipředmětové vztahy. Podporovány byly zejména dovednosti využitelné v praktickém životě. Dařilo se vedení žáků k porozumění čtenému textu i praktické využití získaných informací. Žáci dostávali příležitost aktivně využívat výpočetní techniku, s níž uměli samostatně pracovat, a to nejen v hodině informatiky. Účinně byla podporována také jejich kreativita.

Žáci ZŠS se aktivně zapojovali do nabízených aktivit, úkoly plnili a dokončovali. Při práci vyjadřovali pozitivní emoce, většinou dodržovali nastavená pravidla, bez obav s pedagogy i mezi sebou komunikovali. Vhodnou a účinnou podporu jim většinou poskytovali asistenti pedagoga. V části hodin vyučující žáky vedli ke zhodnocení vlastní práce, příležitost ke zlepšení je stanovení kritérií hodnocení a motivování žáků k jejich užívání tak, aby se aktivně podíleli na zlepšování výsledků svého vzdělávání, a vyšší míra diferenciací úkolů. Předložené práce vývoj učení jednotlivců dokladují.

Zájmové vzdělávání bylo dobře připraveno a organizováno. Příjemná atmosféra pobytu v zasněženém prostředí pozitivně motivovala účastníky k nabízeným aktivitám.

Zaznamenáno bylo jejich vedení k dodržování společenských pravidel při stolování či bezpečnosti při pohybu na ulici a hřišti. Četnými podněty v rozhovorech vychovatelky s účastníky byly příkladně rozvíjeny jejich rozumové schopnosti.

Poradenské služby centra jsou poskytovány převážně na základě telefonické žádosti klientů o služby. Evidence žádostí není vedena, nelze tak vysledovat, zda byla poradenská služba poskytnuta v řádném termínu. Spisová dokumentace klientů ne vždy obsahovala všechny náležitosti. Výstupem poradenské činnosti je v řádném termínu vystavená zpráva a doporučení ŠPZ. Zprávy ne vždy obsahovaly všechny náležitosti stanovené právním předpisem. Informace obsažené v doporučení ŠPZ byly velmi kusé, pro školy méně vypovídající. Dále jsou v centru poskytovány individuální logopedické intervence, a to zejména u dětí předškolního věku, a realizovány osvětové přednášky v MŠ na téma školní zralosti a vady řeči v předškolním věku. Vyhodnocování podpůrných opatření a IVP je pracovníky realizováno ojedinele, většinou při osobních návštěvách školy, chybí také efektivní evidence těchto činností. Centrum průkazně neeviduje metodické návštěvy škol, ve spisové dokumentaci klientů o nich chybí záznamy včetně obsahu jednání, nelze tak dlouhodobě sledovat, jaká byla účinnost doporučovaných podpůrných opatření. Činnosti SPC nejsou evaluovány, nedochází k zavádění aktuálních trendů v oboru a změn v příslušné legislativě, zavedené postupy činností v SPC nejsou aktualizovány.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zákonní zástupci žáků jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni zejména prostřednictvím žákovských knížek, při individuálních konzultacích, na třídních schůzkách. Vedení školy sleduje a projednává výsledky vzdělávání žáků především v pedagogické radě, metodickém sdružení a předmětové komisi. Shromažďuje informace hlavně od vyučujících a třídních učitelů, z hospitací, výstupů vlastní přímé pedagogické činnosti. Zjištěným nedostatkem bylo nezajištění opravných zkoušek neprospívajících žáků ve školním roce 2022/2023. Příležitost ke zlepšení je také v systematické vyhodnocování efektivity realizovaných podpůrných opatření doporučených školskými poradenskými zařízeními.

V závěru školního roku 2022/2023 prospělo s vyznamenáním v ZŠ 39 % žáků, prospělo 58 % a 3 % neprospěla. V ZŠS prospěli všichni žáci. Správně byli hodnoceni slovně. V minulém školním roce byli i čtyři žáci ZŠ ohrožení školním neúspěchem hodnocení z některých předmětů rovněž slovně. Škola realizuje doučování z předmětů, v nichž žáci nedosahují požadovaných výstupů, poskytuje jim konzultace a posiluje individuální přístup. Největším úskalím v jejich vzdělávání byla doposud matematika a český jazyk.

Škola motivuje žáky k zažití úspěchu. Dokladuje to jejich práce v atraktivních školních a mimoškolních projektech, besídkách, výtvarných či sběrových soutěžích aj.

Nastavený poradenský systém je zaměřen zejména na podporu pozitivního klimatu školy, což se daří naplňovat. Podpůrná opatření jsou většinou poskytována v souladu s doporučením ŠPZ, v některých případech však nejsou podpůrná opatření realizována v dostatečné míře, případně jsou poskytována taková, která nejsou doporučena ŠPZ. Rodičům vycházejících žáků jsou předávány informace o možnostech dalšího vzdělávání nebo umístění jejich dětí po ukončení školní docházky.

Aktivita orientované na předcházení rizikovému chování většinou eliminují jeho výskyt. Z nežádoucích jevů ve škole dominuje záškoláctví a skryté záškoláctví, v této oblasti je navázána úzká spolupráce s oddělením sociální péče o děti a také s Policií České republiky.

V minulém školním roce byla snížena klasifikace z chování jednomu žákovi ZŠ v prvním pololetí za vulgární chování. Kázeňská opatření byla udělena 13 % žáků, a to pouze v ZŠ.

Důvodem bylo porušování školního řádu zejména nevhodným chováním a neplněním školních povinností včetně záškoláctví. Zjištěné rizikové jevy škola operativně řešila ve spolupráci se zákonnými zástupci, orgánem sociálně právní ochrany dětí a Policií ČR. Nevyužila však možnost pozitivního motivování žáků pochvalami, v minulém školním roce žádná udělena nebyla. Pozitivem ale je, že dodržování pravidel dobrého chování bylo patrné ve většině hospitované výuky.

Škola poskytuje potřebné profesní a kariérní poradenství, využívá i informace z burzy učilišť aj. V minulém školním roce ze sedmi absolventů ZŠ pokračují ve vzdělávání všichni, šest v odborných učilištích, jeden v praktické škole. Jediný absolvent ZŠS pokračuje ve vzdělávání v praktické škole. Ředitelka ověřuje, zda absolventi nastoupili do škol, do nichž byli přijati. Další informace získává z jejich návštěv ve škole.

Výsledky vzdělávání ve ŠD jsou zdařilé, hodnoceny jsou interně, výrobky či práce žáků jsou často součástí výzdoby školy.

Závěry

Vývoj školy

- Změnilo se vedení školy, částečně se obměnil pedagogický sbor.
- Odstraněny byly nedostatky zjištěné předešlou inspekční činností. Přetrvává malá účinnost kontrolního systému školy.

Silné stránky

Základní škola

- Laskavý a vstřícný přístup pedagogických pracovníků k žákům podporuje vytváření pozitivní atmosféry příznivé pro efektivní vzdělávání. (1.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Nedostatky v kontrolním systému školy vedly k porušení právních norem. (2.1)

Speciálně pedagogické centrum

- Nedostatečná vybavenost moderními diagnostickými nástroji pro psychologickou diagnostiku negativně ovlivňuje validitu výsledků diagnostické činnosti. (4.1)
- Nízká účinnost řídicích a kontrolních mechanismů, která se projevuje ve vedení dokumentace, průběhu a výsledcích poradenských služeb. (2.1)
- Činnost speciálně pedagogického centra není evaluována. (4.3)
- Úvazek psychologa je vzhledem k poskytovaným poradenským službám nízký, což stěžuje dostupnost poradenské péče pro klienty. (3.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Nastavit funkční řídicí, kontrolní a evaluační systém.
- Využívat jednotně elektronickou evidenci (matriku) speciálně pedagogického centra, stanovit si podrobně pravidla evidence jednotlivých údajů tak, aby byla zadávána v souladu s platnou legislativou.
- Sjednotit a zpřehlednit vedení spisové dokumentace klientů, dbát zejména na vedení povinné dokumentace (žádost, informovaný souhlas).
- Vybavit speciálně pedagogické centrum moderními nástroji pro diagnostiku intelektového výkonu, vycházet přitom ze skladby klientely speciálně pedagogického centra. Rozšířit nabídku služeb psychologa také do odpoledních hodin.
- Informovat více odbornou i laickou veřejnost o službách speciálně pedagogického centra, tomu přizpůsobit vizualizaci na webových stránkách školy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Informace o škole (zřizovací listina, výpis z rejstříku škol a školských zařízení, rozhodnutí, webové stránky školy) k termínu inspekční činnosti
2. Personální dokumentace (potvrzení ve funkci ředitelky, doklady o dosažené kvalifikaci učitelů, o jejich dalším vzdělávání, rozvržení přímé pedagogické činnosti, plán dalšího vzdělávání, inzerce), školní roky 2022/2023 a 2023/2024 k termínu inspekční činnosti, adaptační plán začínajícího učitele (dvouletý), školní rok 2023/2024
3. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (kniha úrazů, poučení v třídních knihách o bezpečnosti a ochraně zdraví), školní roky 2021/2022 a 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
4. Protokol o odborné technické kontrole, inspekci zabudovaného a přenosného tělovýchovného nářadí z 30. 8. 2023
5. Účetní závěrka za rok 2022
6. Záznamy z pedagogické rady, školní roky 2022/2023, 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
7. Školní matrika, stav k termínu inspekční činnosti
8. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
9. Školní vzdělávací programy, platné k termínu inspekční činnosti

10. Rozvrh vyučovacích hodin, školní rok 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
11. Třídní knihy, školní rok 2023/2024, výběr
12. Žákovské knížky, školní rok 2023/2024, výběr
13. Práce žáků k datu inspekční činnosti, výběr
14. Dokumentace hospitační činnosti vedení školy, školní roky 2022/2023, 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
15. Školní řád, včetně příloh, Vnitřní řád školní družiny, Vnitřní řád speciálně pedagogického centra, platné k termínu inspekční činnosti
16. Matrika speciálně pedagogického centra (vzorek) – stav k termínu inspekční činnosti
17. Spisová dokumentace klientů speciálně pedagogického centra (vzorek) k termínu inspekční činnosti
18. Seznam diagnostických nástrojů používaných ve speciálně pedagogickém centru k termínu inspekční činnosti
19. Dokumentace školního poradenského pracoviště – školní rok 2022/2023, 2023/2024 k termínu inspekční činnosti
20. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-163/17-S
21. Webové stránky školy: <https://3zsmh.cz/>

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Věra Ritz-Radlinská Scherlingová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Marina Ulbertová, školní inspektorka

Mgr. Marie Richterová, školní inspektorka

Bc. Marcela Jüstelová, školní inspektorka

5. 1. 2024